

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики
Кафедра видавничої справи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-
методичної та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

« 30 » 01 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Редактування та стилістика

для студентів
спеціальності 061 «Журналістика»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми «Видавнича справа та редактування»

Київ – 2020

Розробники: Іващенко В.Л., доктор філологічних наук, професор кафедри видавничої справи

Викладачі: Іващенко В.Л., доктор філологічних наук, професор кафедри видавничої справи

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії) видавничої справи

Протокол від «20» січня 2020 року № 6

Завідувач кафедри (голова циклової комісії) Лариса Л.Г. Масімова

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) з видавничої справи та редактування _____. _____. 2020 р.

Гарант освітньої (професійної / наукової) програми
(керівник проектної групи) В.І.Шпак (В.І. Шпак)

Робочу програму перевірено

_____. _____. 2020 р.

Заступник директора Інституту журналістики з науково-методичної та навчальної роботи О.А.Росінська (О.А. Росінська)

Пролонговано:

на 20 ____/20 ____ н.р. _____ (_____), “____” ____ 20 ____ р.,

протокол № ____

на 20 ____/20 ____ н.р. _____ (_____), “____” ____ 20 ____ р.,

протокол № ____

на 20 ____/20 ____ н.р. _____ (_____), “____” ____ 20 ____ р.,

протокол № ____

на 20 ____/20 ____ н.р. _____ (_____), “____” ____ 20 ____ р.,

протокол № ____

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики
Кафедра видавничої справи

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ РЕДАГУВАННЯ ТА СТИЛІСТИКА

для студентів

спеціальності 061 Журналістика
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми «Видавнича справа та редактування»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <i>Жильцов</i> (підпись)	1982/19 (прізвище, ініціали)
« <i>20</i>	2019 р.

Київ–2019

Розробники:

Іващенко В.Л., доктор філологічних наук, професор кафедри видавничої справи

Викладачі:

Іващенко В.Л., доктор філологічних наук, професор кафедри видавничої справи

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри видавничої справи

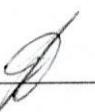
Протокол від 26 січня 2019 року № 6

Завідувач кафедри Лариса Л. Г. Масімова

Робочу програму погоджено із гарантом освітньо-професійної програми з видавничої справи та редактування

2019 року Гарант освітньо-професійної програми В. І. Шпак

Робочу програму перевірено
2019 р.

Заступник директора Інституту журналістики
з науково-методичної та навчальної роботи О. А. Росінська

Пролонговано

на 20 /20 н.р. 20 р., протокол № _____
підпис (ПІБ)

на 20 /20 н.р. 20 р., протокол № _____
підпис (ПІБ)

на 20 /20 н.р. 20 р., протокол № _____
підпис (ПІБ)

на 20 /20 н.р. 20 р., протокол № _____
підпис (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
Редагування та стилістика		
	дenna	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	-
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	-
Курс	1	-
Семестр	2	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	5	-
Обсяг кредитів	6	-
Обсяг годин, в тому числі	180	-
аудиторні	70	-
модульний контроль	10	-
семестровий контроль	30	-
самостійна робота	70	-
форма семестрового контролю	іспит	-

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча навчальна програма з дисципліни «Редагування та стилістика» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено на кафедрі видавничої справи на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів журналістських спеціальностей відповідно до навчального плану денної форми навчання.

Програма визначає обсяги знань, що їх повинні опанувати студенти відповідно до профілю програми, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Редагування та стилістика», необхідне методичне забезпечення, складники й технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета дисципліни – формування у студентів системи знань про норми літературного редактування текстів різних стилів української мови та вміння їх застосовувати на практиці.

Завдання дисципліни:

- розкрити специфіку та особливості літературного аспекту редактування текстів різних стилів української мови, показати типологію норм і помилок;
- оволодіти нормами літературного редактування оригінальних і перекладних текстів, написаних українською мовою, та вміти їх застосовувати.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

У результаті вивчення курсу «Редагування та стилістика» студенти набувають такі **фахові компетентності**:

- здатність застосовувати та оцінювати знання з галузі літературного аспекту редактування у своїй професійній діяльності;
- здатність до глибоких знань та розуміння процесів, що відбуваються в галузі едитології;
- здатність до засвоєння фундаментальних знань зі стилістики української мови.

Основними програмними результатами є:

- демонстрування здатності до засвоєння фундаментальних знань зі стилістики української мови.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Тематичний план для dennої форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Модульні	
Змістовий модуль I. Літературний аспект редагування. Типологія норм і помилок							
Тема 1. Редагування, його аспекти й норми. Помилки як відхилення від норм	6	2		2			2
Тема 2. Типологічні різновиди норм і помилок	6			2			4
Тема 3. Норми та помилки літературного аспекту редагування	6	2		2			2
Тема 4. Інформаційні та композиційні норми й помилки. Типові змістово-структурні / композиційні, жанрово-стильові помилки у ЗМІ	4			2			2
Тема 5. Логічні та психолінгвістичні норми й помилки. Типові логічні та психологічні помилки у ЗМІ	6			2			4
Модульний контроль I	2						2
<i>Разом</i>	30	4		10		2	14
Змістовий модуль II. Літературний аспект редагування. Лінгвістичні норми та помилки в текстах різних стилів мови							
Тема 6. Лінгвістичні норми редагування. Типи мовних норм і помилок	6	2		2			2

<i>Тема 7.</i> Стилістичні норми та стилістичні помилки. Мовні стилі. Тексти різних стилів мови та викладу матеріалу	6	2		2			4
<i>Тема 8.</i> Науковий текст, норми наукового стилю, специфіка редагування, типові мовностилістичні помилки	6			2			2
<i>Тема 9.</i> Журналістський текст, особливості редагування. Типові мовностилістичні помилки у ЗМІ	6			2			4
<i>Тема 10.</i> Особливості редагування текстів розмовно-побутового, офіційно-ділового, художнього, публіцистичного, конфесійного, епістолярного стилів	4			2			2
<i>Тема 11.</i> Лексикографічні джерела в роботі редактора	8	2		2			4
<i>Модульний контроль 2</i>	2					2	
<i>Разом</i>	38	6		12		2	18

Змістовий модуль III. Лінгвістичні норми редагування. Фонетичні, лексичні, фразеологічні норми української літературної мови. Відхилення від норм. Фонетична, лексична, фразеологічна стилістика

<i>Тема 12.</i> Орфоепічні та акцентуаційні норми української літературної мови. Типові помилки у ЗМІ. Фонетична стилістика	6	2		2			2
<i>Тема 13.</i> Лексичні та фразеологічні норми української літературної мови. Типові помилки у ЗМІ. Лексична та фразеологічна стилістика	6	2		2			2
<i>Тема 14.</i> Термінологічні норми української літературної мови. Типові термінологічні помилки. Стилістичне використання термінів	4	2		2			2
<i>Тема 15.</i> Фразеологічні норми української літературної мови. Типові помилки у ЗМІ. Фразеологічна стилістика	6	2		2			4

Тема 16. Орфоепічні, історичні, етимологічні, перекладні, термінологічні, фразеологічні словники. Словники вимови, наголосів, синонімів, антонімів, паронімів, неологізмів, історичної лексики, іншомовних слів у роботі редактора	4	2		2			2
Модульний контроль 3	2					2	
Разом	28	4		10		2	12

Змістовий модуль IV

Лінгвістичні норми редагування. Орфографічні та пунктуаційні норми української літературної мови. Відхилення від норм

Тема 17. Орфографічні та пунктуаційні норми української літературної мови. Типові орфографічні помилки у ЗМІ	6	2		2			2
Тема 18. Порушення правил написання власних назв та вживання великої літери в українській літературній мові. Типові помилки у ЗМІ	6			2			4
Тема 19. Пунктуаційні норми української літературної мови. Типові пунктуаційні помилки у ЗМІ	6			2			4
Тема 20. Український правопис. Орфографічні та ономастичні словники (топонімічні, словники прізвиськ, псевдонімів) у роботі редактора	4			2			2
Модульна контрольна робота № 4	2					2	
Разом	24	2		8		2	12

Змістовий модуль V

Лінгвістичні норми редагування. Граматичні норми української літературної мови. Типові помилки. Граматична стилістика

Тема 21. Словотвірні та морфологічні (іменник, прикметник, займенник, прислівник) норми української літературної мови. Типові помилки у ЗМІ. Граматична стилістика	6	2		2			2
Тема 22. Морфологічні норми (іменник, прикметник, займенник, прислівник)	6			2			4

української літературної мови. Типові помилки у ЗМІ. Морфологічні засоби стилістики							
<i>Тема 23.</i> Морфологічні (числівник, дієслово, службові частини мови) та синтаксичні норми української літературної мови. Типові помилки у ЗМІ. Стилістика морфологічних та синтаксичних засобів мови	8	2		2			4
<i>Тема 24.</i> Синтаксичні норми української літературної мови. Типові помилки у ЗМІ. Стилістика словосполучень та речень. Стилістичні функції абзацу	4			2			2
<i>Тема 25.</i> Граматичні (словотвірні, морфемні, морфологічні, синтаксичні) словники та довідникова література в роботі редактора	4			2			2
<i>Модульна контрольна робота № 5</i>	2					2	
<i>Разом</i>	30	4		10		2	14
<i>Підготовка та проходження контрольних заходів</i>	30						
<i>Усього</i>	180	20		50		10	70

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I

ЛІТЕРАТУРНИЙ АСПЕКТ РЕДАГУВАННЯ. ТИПОЛОГІЯ НОРМ І ПОМИЛОК

Тема 1. Редагування, його аспекти й норми. Помилки як відхилення від норм

Едитологія, її складники та місце в системі наук. Навчальні едитологічні дисципліни.

Об'єкт, предмет, мета і завдання редагування. Галузі та інструменти редагування. Аспекти редагування [З.В. Партико]: літературний, технічний, політичний, художній, науковий. Галузеве редагування.

Поняття норми редагування, її властивості, структура. Типологічні різновиди норм редагування та помилок: основні групи, типи, форми, різновиди.

Поняття помилки. Види помилок [З.В. Партико]: помилки стосовно постулатів та конкретних норм редагування.

Помилки у ЗМІ [А.О. Капелюшний]: помилки, пов'язані з особливостями творчого процесу; мовностилістичні помилки.

Тема 3. Норми та помилки літературного аспекту редагування

Поняття літературного аспекту редагування та його норм. Норми літературного аспекту редагування [З.В. Партико]: інформаційні, композиційні, лінгвістичні, психолінгвістичні, логічні.

Інформаційні норми редагування. Особливості редагування новизни, обсягу, якості, цінності, достовірності, актуальності, репрезентативності, доступності, оперативності та інших форм інформації. Старіння, забування, розпорощення інформації. Інформаційні помилки.

Композиційні норми редагування. Види композиції. Відповідність композиції описаному об'єкту. Композиційна одиниця. Композиційно-жанрові помилки.

Логічні норми. Норми редагування понять, висловів, виводів, аргументацій та зв'язків між компонентами повідомлень. Логічні помилки.

Лінгвістичні норми редагування для різних мовних рівнів. Лінгвістичні / мовностилістичні помилки.

Психолінгвістичні норми редагування. Норми сприймання, запам'ятовування, мисленнєвого опрацювання, розуміння тексту / повідомлення. Психолінгвістичні помилки.

Типові психологічні, змістово-структурні / композиційні, жанрово-стильові та логічні помилки у ЗМІ [А.О. Капелюшний].

Змістовий модуль II

ЛІТЕРАТУРНИЙ АСПЕКТ РЕДАГУВАННЯ. ЛІНГВІСТИЧНІ НОРМИ ТА ПОМИЛКИ В ТЕКСТАХ РІЗНИХ СТИЛІВ МОВИ

Тема 6. Лінгвістичні норми редагування. Типи мовних норм і помилок

Лінгвістичні норми як різновид літературного аспекту редагування.

Орфоепічні та акцентуаційні норми української літературної мови (загальна характеристика). Типові помилки.

Лексичні, термінологічні та фразеологічні норми української літературної мови (загальна характеристика). Типові помилки.

Орфографічні, ономастичні та пунктуаційні норми української літературної мови (загальна характеристика). Типові помилки.

Граматичні норми української літературної мови: словотвірні, морфологічні, синтаксичні (загальна характеристика). Типові помилки.

Тема 7. Стилістичні норми та стилістичні помилки. Мовні стилі. Тексти різних стилів мови та викладу матеріалу

Стилістичні норми як різновид мовних норм. Стилістичні помилки. Мовні стилі: розмовно- побутовий, офіційно- діловий, науковий, художній, публіцистичний, конфесійний, епістолярний (загальна характеристика).

Стилістика мовних одиниць і мовних рівнів.

Тексти різних стилів мови: загальна характеристика. Види текстів за способом викладу матеріалу: розповідь, опис, роздум, визначення.

Науковий стиль і науковий текст. Норми наукового стилю. Композиція та структурно-смислові компоненти, засоби організації наукового тексту [О. Левченко]. Наукові піdstилі [О.М. Семеног]: власне науковий / академічний – науково-інформативний (науково-реферативний), науково-довідковий (довідково-енциклопедичний); науково-навчальний (дидактичний), науково-технічний (виробничо-технічний), науково-популярний, науково-діловий, науково- публіцистичний та науково-фантастичний. Первінні та вторинні наукові тексти. Наукові тексти за галуззю знання: науково-технічні, науково-природничі, науково-гуманітарні. Правила цитування та оформлення бібліографічного переліку. Специфіка редактування. Типові мовностилістичні помилки: порушення логіки висловлювання; некоректне й немотивоване вживання термінів і терміносолучень; надуживання термінами та науковими метафорами; тавтологія; багатослів'я; використання розмовних та емоційно забарвлених елементів; порушення порядку думок і зв'язку між ними та ін.

Журналістський текст, особливості редакторської роботи. Різновиди журналістських текстів [А.О. Капелюшний]: офіційно-інформаційний, інформативно-діловий, неофіційно-інформативний, інформативно-експресивний, інформативно-аналітичний, репортажний, газетно-науковий, експресивно-публіцистичний, узагальнювально-директивний, урочисто-декларативний, нарисовий, фейлетонний. Типові мовностилістичні помилки в ЗМІ.

Особливості редактування розмовно- побутового, конфесійного, офіційно- ділового, художнього та інших текстів.

Тема 11. Лексикографічні джерела в роботі редактора

Типологія словників української мови. Паперові та електронні лексикографічні праці.

Словники старослов'янської мови, скорочень у роботі редактора над текстами конфесійного стилю.

Словники мови письменників, афоризмів, крилатих фраз, цитат, рим у роботі редактора над текстами художнього стилю.

Термінологічні словники в роботі редактора над текстами наукового стилю.

Тлумачні, стилістичні, діалектні, жаргонні, сленгові словники української мови, словники літературного слововживання, арго в роботі редактора над текстами розмовно- побутового стилю.

Практичні словники-довідники журналіста та інша література в роботі редактора над текстами публіцистичного стилю.

Частотні словники.

Змістовий модуль III

ЛІНГВІСТИЧНІ НОРМИ РЕДАГУВАННЯ. ФОНЕТИЧНІ, ЛЕКСИЧНІ, ФРАЗЕОЛОГІЧНІ НОРМИ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ. ВІДХИЛЕННЯ ВІД НОРМ. ФОНЕТИЧНА, ЛЕКСИЧНА, ФРАЗЕОЛОГІЧНА СТИЛІСТИКА

Тема 12. Орфоепічні та акцентуаційні норми української літературної мови. Типові помилки у ЗМІ. Фонетична стилістика

Основні принципи милозвучності української мови. Вимовляння абревіатур та чужомовних слів. Наголосові моделі української мови. Наголос у рідковживаних власних назвах та чужомовних словах.

Помилки у вимові / типові орфоепічні та акцентуаційні помилки в ЗМІ: вимова під упливом російської мови; наголошування українських слів за нормами акцентуації інших мов; помилки у вимові окремих звуків; сплутування вимови звуків і звукосполучень; помилкове наголошування чужомовних власних назв, різних частин мови; діалектне й просторічне наголошування тощо.

Фонетичні засоби стилістики [П.С. Дудик].

Тема 13. Лексичні та фразеологічні норми української літературної мови. Типові помилки у ЗМІ. Лексична та фразеологічна стилістика

Особливості вживання слів у текстах різних стилів української мови. Групи слів, основні типи лексичних значень (загальна характеристика).

Лексичні помилки / помилки в мовностилістичному використанні лексичних засобів у ЗМІ: вживання слів у не властивих їм значеннях; уживання слів-паразитів, ненормативної лексики, жаргонізмів, росіянізмів, англіцизмів / зловживання; змішування лексичних елементів різних стилів / стилістична невідповідність лексичних одиниць жанрово-стилістичним різновидам [журналістських] текстів (за відсутності певної стилістичної настанови); несполучуваність слів; невдале або небажане вживання неологізмів, антонімів, синонімів, паронімів, метонімії, метафори; сплутування паронімів; продукування небажаної омонімії; випущення потрібного слова; тавтологія; багатослів'я (плеоназам) тощо.

Лексична стилістика [П.С. Дудик]: стилістичні функції загальновживаної, спеціальної / стилістично обмеженої нормативно-літературної (професійно-виробничої, офіційно-ділової, термінологічної, побутової, емоційної) та чужомовної лексики; багатозначних слів, синонімів, антонімів, паронімів, омонімів, архаїзмів, історизмів, неологізмів.

Термін, його типологічні різновиди. Термінологічні норми: основні вимоги до терміна.

Термінологічні помилки як відхилення від термінологічних норм: невідповідність терміна нормам літературної мови; занадто довга форма вираження термінологічної одиниці; вживання термінів-кальок, термінів у невластивому їм значенні; надуживання запозиченими термінами й терміноелементами; термінотворення за моделями інших мов; небажане вживання того самого терміна в кількох значеннях і термінів-омонімів у межах однієї терміносистеми; неточне вживання терміна, невідповідність терміна його поняттю; зловживання термінами-синонімами, термінами-варіантами й науковою метафорою; помилки у визначеннях термінологічних понять; некоректний переклад термінів та ін.

Стилістичні функції термінів.

Фразеологізм, його типологічні різновиди, семантика (загальна характеристика).

Фразеологічні норми. Відхилення від фразеологічних норм / помилки в мовностилістичному використанні фразеологічних засобів у ЗМІ: порушення мової форми вираження фразеологізму; незнання значення та вживання фразеологізму з невластивим йому значенням; невдалий переклад чужомовних

фразеологізмів; невмотивована трансформація фразеологізму; стилістична невідповідність штампів, канцеляризмів і фразеологізмів жанрово-стилістичним різновидам [журналістських] текстів (за відсутності певної стилістичної настанови) тощо.

Фразеологічна стилістика [П.С. Дудик].

Змістовий модуль IV

ЛІНГВІСТИЧНІ НОРМИ РЕДАГУВАННЯ. ОРФОГРАФІЧНІ ТА ПУНКТУАЦІЙНІ НОРМИ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ. ВІДХИЛЕННЯ ВІД НОРМ

Тема 17. Орфографічні та пунктуаційні норми української літературної мови. Типові помилки у ЗМІ

Актуальні питання українського правопису: вживання м'якого знака та апострофа; написання слів із чергуванням звуків, складних слів (іменників, прикметників, числівників); написання прислівників, власних назв, графічних скорочень, слів чужомовного походження; тире в простому й складному реченнях; двокрапка. Велика та мала літери: в назвах людей, істот, посад, установ та організацій, історичних подій, епох, пам'яток, календарних дат, офіційних документів; у географічних та астрономічних назвах; при вигуках, звертаннях, прямій мові, цитатах; у тексті й реченні.

Онлайнові сервіси з перевіряння орфографії.

Орфографічні помилки / порушення [у ЗМІ] правил: написання складних іменників і прикметників, числівників, прислівників, сполучників, частки *не* з дієсловами й дієприкметниками, іншомовних слів та іншомовних прізвищ; відмінювання кількісних числівників; творення складних прикметників і форм ступенів порівняння прикметників; уживання м'якого знака; сплутування закінчень іменників, літер *г і ґ* та ін.

Ономастичні помилки / порушення [у ЗМІ] правил: уживання Н. в. замість Кл. в. у звертаннях; творення присвійних прикметників, чоловічих імен по батькові; відмінювання жіночих прізвищ на *-о* та на приголосний; використання російських імен замість українських та ін.

Порушення правил написання великої літери.

Пунктуаційні помилки / порушення [у ЗМІ] правил використання розділових знаків: при прямій мові; одних замість інших; для відокремлення вставних слів і речень, обставин, додатків, означень, прикладок; при однорідних членах речення; у простому й складному реченнях.

Змістовий модуль V.

ЛІНГВІСТИЧНІ НОРМИ РЕДАГУВАННЯ. ГРАМАТИЧНІ НОРМИ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ. ТИПОВІ ПОМИЛКИ. ГРАМАТИЧНА СТИЛІСТИКА

Тема 21. Словотвірні та морфологічні (іменник, прикметник, займенник, прислівник) норми української літературної мови. Типові помилки у ЗМІ. Граматична стилістика

Граматичні норми української літературної мови (загальна характеристика).

Словотвірні норми української літературної мови. Моделі словотворення в українській мові (загальна характеристика).

Порушення словотвірних норм / типові помилки у ЗМІ: ненормативне вживання префіксів, суфіксів; використання одних словотвірних моделей замість інших, чужомовних словотвірних моделей замість українських; невідповідність словотвірного афікса жанру конкретного стилю мови.

Стилістичні функції засобів словотвору [П.С. Дудик].

Морфологічні норми української літературної мови: іменник, прикметник, займенник, прислівник (загальна характеристика).

Порушення норм / помилки мовностилістичного використання у ЗМІ: іменник (недотримання граматичного роду; неправильне вживання числа і відмінкових форм в одинні та множині; невмотивоване використання форм одинини замість множини й навпаки; сплутування, нанизування та неврахування особливостей відмінкових форм, вімінювання невідмінізованих іменників і навпаки); прикметник (помилки в утворенні та використанні присвійних прикметників, ступенів порівняння, в узгодженні прикметника з іменником у назвах професій, посад і звань жінок, в утворенні форм прикметників у сполученнях із числівниками); займенник (помилки в утворенні відмінкових форм, в уживанні займенника *ви*; зайве вживання присвійного та зворотного займенників; неточності у виборі займенників); прислівник (неправильне вживання).

Морфологічні засоби стилістики [П.С. Дудик]. Стилістичні функції іменника – категорії роду, числа, відмінкових форм, конкретних, абстрактних, речовинних, загальних, деонімізованих і власних назв. Стилістичний потенціал прикметників, займенників і прислівників.

Тема 23. Морфологічні (числівник, дієслово, службові частини мови) та синтаксичні норми української літературної мови. Типові помилки у ЗМІ. Стилістика морфологічних та синтаксичних засобів мови

Морфологічні норми української літературної мови: числівник, дієслово, службові частини мови (загальна характеристика).

Порушення норм / помилки мовностилістичного вживання у ЗМІ: числівник (неправильне відмінювання, поєднання числівників з іменниками, прислівниками; поєднання слів *пара*, *півтора*, *півтори*, *чверть*, *два*, *три*, *четири* з іменниками; помилкове вживання числівників, надлишковість деяких форм); дієслово (неправильне утворення особових форм і форм теперішнього, минулого та майбутнього часу, наказового способу; зловживання складеною формою майбутнього часу, надуживання форм зі словам *буде*, *давай* у значенні наказового способу; неправильне вживання зворотних дієслів та поєднання дієслова з числівником; вживання дієслів недоконаного виду замість доконаного; уживання ненормованих форм дієприкметників та дієприслівників); службові частини мови (помилкове вживання сполучників і сполучних слів у складних реченнях).

Морфологічні засоби стилістики [П.С. Дудик]: стилістичне використання дієслів, числівників, службових слів.

Синтаксичні норми української літературної мови (загальна характеристика).

Порушення норм / типові помилки в мовностилістичному використанні синтаксичних засобів у ЗМІ: зловживання пасивними конструкціями; невмотивоване використання одних конструкцій замість інших, конструкцій із прийменником *по* під упливом російської мови, подвійної залежності керованого слова; неправильна побудова речень із дієприкметниковими та дієприслівниковими зворотами; невдалий порядок слів у реченні (переставлення, невиправдана інверсія); порушення зв'язків керування, координації між підметом і присудком; неузгодженість означення з означуваним словом; помилки в уживанні однорідних і неоднорідних членів речення (роздільність у відмінкових формах та способах вираження, випущення прийменників) та ін.

Стилістичне використання синтаксичних засобів мови [П.С. Дудик]: стилістика вигуків, словосполучень, речень і членів речення. Стилістичні функції абзацу.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Кількість одиниць	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
			Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць
Відвідування лекцій	1	2	2	2	3	3	2	2	1	1	2	2
Відвідування семінарських занять												
Відвідування на практичному занятті	1	5	5	6	6	5	5	4	4	5	5	5
Робота на семінарському занятті												
Робота на практичному занятті	10	5	50	6	60	5	50	4	40	5	50	
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)												
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5	
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	
Виконання ІНДЗ												
<i>Разом</i>	<i>435</i>		<i>87</i>		<i>99</i>		<i>87</i>		<i>75</i>		<i>87</i>	
Максимальна кількість балів	435											
Розрахунок коефіцієнта			Розрахунок: 435:60 = 7,3 Студент набрав: 209 балів Оцінка: $409:7,3 = 56$ балів (за семестр), додається екзамен (max 40 балів) – усього 96A (відмінно)									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Змістовий модуль I. Літературний аспект редагування. Типологія норм і помилок (14 годин)

Завдання: Скласти перелік словників, енциклопедій, довідників із видавничої справи, редагування, стилістики (за власними вибором) за період із 1990 по 2018 рр. Простежити особливості композиції лексикографічних видань, їхньої макро- й мікроструктури. Підготувати повідомлення.

Змістовий модуль II. Літературний аспект редагування. Лінгвістичні норми та помилки в текстах різних стилів мови (18 годин)

Завдання: Скласти перелік поширених загальноприйнятих графічних скорочень із покликанням на офіційне джерело їх добору. Обрати будь-який різновид текстів того чи іншого стилю української мови, простежити в них порушення правил загальноприйнятих графічних скорочень. Тексти паспортизувати.

Змістовий модуль III. Лінгвістичні норми редагування. Фонетичні, лексичні, фразеологічні норми української літературної мови. Відхилення від норм. Фонетична, лексична, фразеологічна стилістика (16 годин)

Завдання: Простежити за вимовою дикторів, ведучих радіо- й телепередач. Виписати орфоепічні, акцентуаційні, лексичні, фразеологічні та стилістичні помилки. Пояснити застосування відповідних норм редагування. Тексти паспортизувати. За необхідності презентувати в режимі “онлайн”.

Змістовий модуль IV. Лінгвістичні норми редагування. Орфографічні та пунктуаційні норми української літературної мови. Відхилення від норм (8 годин)

Завдання: У [журналістських] текстах (за власним вибором) знайти помилки у використанні тире. Виписати їх, пояснити застосування відповідних норм редагування. Тексти паспортизувати.

Змістовий модуль V. Лінгвістичні норми редагування. Граматичні норми української літературної мови. Типові помилки. Граматична стилістика (14 годин)

Завдання. У [журналістських] текстах (за власним вибором) знайти помилки у вживанні граматичних форм назв жіночих професій. Виписати їх, пояснити застосування відповідних норм редагування. Тексти паспортизувати.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Критерії оцінювання виконаних завдань:

- ступінь засвоєння знань та використання рекомендованих джерел за темою;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- творчий підхід;
- коректне використання термінології;
- уміння поєднувати теорію і практику.

6.3. Форма проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульні контрольні роботи кожен студент виконує самостійно **у формі виконаних завдань**, які прикріплює до електронного курсу.

Навчальною дисципліною передбачено **5** модульних контрольних робіт. Виконання кожної є обов'язковим.

Модульна контрольна робота № 1.

Завдання. Знайти в тексті інформаційні, жанрово-композиційні, логічні, психолінгвістичні чи психологічні помилки (за наявності). Застосувати до них відповідні норми редагування.

Модульна контрольна робота № 2.

Завдання. У текстах різних стилів знайти типові мовні помилки та помилки, що засвідчують відхилення від стилістичних норм. Застосувати необхідні лінгвістичні норми редагування.

Модульна контрольна робота № 3.

Завдання. У тексті віднайти мовні помилки та покласифікувати їх за різновидами: акцентуаційні, лексичні, термінологічні, фразеологічні. Застосувати відповідні лінгвістичні норми редагування, зазначити їх.

Модульна контрольна робота № 4.

Завдання. У тексті віднайти орфографічні та пунктуаційні мовні помилки, покласифікувати їх за різновидами. Застосувати необхідні лінгвістичні норми редагування. Зазначити їх.

Модульна контрольна робота № 5.

Завдання. У тексті віднайти мовні помилки та покласифікувати їх за різновидами: словотвірні, морфологічні, синтаксичні. Застосувати конкретні лінгвістичні норми редагування. Зазначити їх.

Критерії оцінювання модульних контрольних робіт

За кожну виконану модульну контрольну роботу – **25 балів**.

Критерії оцінювання:

- знання норм літературного аспекту редагування та вміння застосовувати їх на практиці;
- розпізнавання в тексті інформаційних, композиційних, логічних, психолінгвістичних і лінгвістичних помилок та вміння застосовувати до них відповідні норми редагування;
- розпізнавання в тексті орфографічних, пунктуаційних, стилістичних, лексичних, граматичних помилок та вміння застосовувати до них відповідні норми редагування.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Основною формою проведення семестрового контролю з навчальної дисципліни «Редагування та стилістика» є письмовий іспит у письмова у **форматі редагування журналістського тексту**.

Максимально за іспит студент може отримати **40** балів, які нараховуються за редагування різних типів помилок у тексті, а саме:

- інформаційних – 5 балів,
- композиційних – 5 балів,
- логічних – 5 балів,
- психолінгвістичних – 3 бали,
- лінгвістичних – 22 бали, зокрема:
  - орфографічних – 5 балів,
  - пунктуаційних – 5 балів,
  - лексичних – 5 балів,
  - граматичних – 5 балів,
  - стилістичних – 2 балів.

Критерії оцінювання:

- знання норм літературного аспекту редагування та вміння застосовувати їх на практиці;
- розпізнавання в тексті інформаційних, композиційних, логічних, психолінгвістичних і лінгвістичних помилок та вміння застосовувати до них відповідні норми редагування;
- розпізнавання в тексті орфографічних, пунктуаційних, стилістичних, лексичних, граматичних помилок та вміння застосовувати до них відповідні норми редагування.

6.5. Зразок тексту для редагування до іспиту

Історія “фейкових новин”

Спочатку цією фразою описували певне явище в соцмережах. Але за рекордно короткий час вона перетворилася на журналістське кліше й лютий політичний штамп. Як еволюціонував термін "фейкові новини" і що нас чекає далі у світі дезінформації?

У середині 2016 року редактор веб-ресурсу Buzzfeed Крейг Сілверман помітив дивний потік вигаданих історій, що надходив з маленького східноєвропейського містечка.

"З часом ми виявили групку новинних веб-сайтів, зареєстрованих в одному й тому самому містечку Македонії - у Велесі", - згадує Сілверман.

Вони з колегою почали журналістське розслідування. І незадовго до виборів у США ідентифікували щонайменше 140 новинних сайтів, що генерували брехливі новини й були надзвичайно популярні в користувачів Facebook.

А президентські вибори у США загалом і Дональд Трамп зокрема були (і авжеж, досі залишаються) топ-темою в соцмережах.

▪ Fake news стало словом 2017 року

Тому македонці та інші поширювачі фейків натхненно клепали статті під заголовками "Папа Франциск шокував світ, благословивши Дональда Трампа на президентство" та "Вбивство агента ФБР, підозрюваного у "зливі" імейлів Гіларі Кліnton, невдало замаскували під самогубство".

Усі ці статті були фальшивками, фейками (від англ. fake - підробка - Ред.). І саме з них почалося сучасне (та переважно онлайнове) життя фрази "фейкові новини".

Нічого нового

Дезінформація, висвітлювання у вигідному ракурсі, брехня й обман - усі ці явища, безперечно, старі, як світ.

Після перемоги Дональда Трампа журналісти BBC Trending вирішили зануритись у світ протрампівських фейсбучних груп. І виявилося, що на цих обирах гіпервідданості циркулюють відверті фальшивки.

Втім, основна маса цих груп містила більш-менш традиційні для політики матеріали: вихваляння, кричущу рекламу й цькування опонентів.

На деяких мемах Трампа зображали безстрашним лідером, барвисто змальовували його обіцянки депортувати нелегалів і стисло викладали біографію, в якій кандидат поставав у образі "взірця американської історії успіху".

Цю інформацію аж ніяк не назвеш виваженою - але й у категорію "фейкових новин" вона теж не вписується.

Проте експерти, яким терміново необхідно було пояснити шокові результати виборів (а в багатьох випадках - і власну недалекоглядність), вдалися до терміну "фейкові новини" як єдиного можливого пояснення.

Входить політика

Сьогодні словосполучення "фейкові новини" породжує значно більше асоціацій, ніж діяльність македонських підлітків-скоробагатьків.

Але стверджувати, що президент Трамп був першим політиком, який ввів у обіг цей термін, буде... як би це точніше висловитися... "фейком".

8 грудня 2016 року Гілларі Кліnton виступила з промовою, в якій згадала про "епідемію шкідливих **фейкових новин** і фальшивої пропаганди, яка за останній рік охопила соціальні мережі".

"Сьогодні вже очевидно, що наслідки новинних вигадок можуть бути цілком реальними, - сказала вона. - І йдеться тут не про політику чи симпатії до кандидатів. Під загрозою опинилося життя... життя звичайних людей, які прагнуть спокійного повсякдення, щоб виконувати свою роботу і брати участь у громадському житті".

Обраний президент Трамп взяв фразу пані Кліnton про "фейкові новини" на озброєння наступного місяця, в січні 2017-го менш ніж за тиждень до офіційного вступу на посаду.

У відповідь на запитання кореспондента CNN Джима Акости він сказав: "Ваші новини - фейкові". Приблизно в той самий час він почав повторювати це словосполучення у Twitter.

Слова без змісту?

Відтоді цим словосполученням більш-менш постійно користуються як Трамп, так і решта світових лідерів, а також численні політтехнологи, журналісти й пересічні громадяни.

Для приблизної орієнтації - пошук слів "фейкові новини" у Google News показує до 5 мільйонів результатів.

Але за лічені місяці через величезну популярність фрази "фейкові новини" цей термін втратив властиве значення.

Фейками стали називати все підряд: дезінформацію, висвітлення у вигідному ракурсі, теорії змови, помилки та репортажі, які просто не подобаються читачам/глядачам.

"Ми маємо усвідомлювати, що частково провина в плутанині, яка утворилася, лежить на нашій галузі".

А деякі експерти з величезним досвідом у цій сфері вже почали критикувати концепт фейкових новин.

"Ця фраза мені не подобається тому, що нею сьогодні називають геть усе, - каже Клер Вордл з некомерційної організації First Draft News при Гарвардському центрі Шоренстайн, яка займається встановленням істини. Байдуже, про що йдеться: проплачений матеріал, рекламу, візуальний мем, бота у Twitter, чутки, - люди називають цими словами будь-яку інформацію, яка їм не подобається".

Пана Манцарліса турбує цей мовний покруч, але відмовитися від нього повністю він ще не готовий. Хоча йому б хотілося, щоб вживання терміну "фейкові новини" обмежили до опису спамоподібних вигадок, якими засмічують стрічки новин у Facebook.

Вірусна природа

Очевидно, що сприятливим фактором поширення "фейкових новин" (чи дезінформації, якщо вам так більше подобається) у їхній сучасній формі стало вибухове розростання соціальних мереж.

"Ще на самому початку існування Twitter люди називали його "самоочисною піччю". Бо фальшивки, звичайно, проскачували, але спільнота швидко їх викривала, - каже пан Вордл. - Але соцмережа розрослася до таких масштабів, що піч уже не справляється з очищенням, особливо після впровадження автоматизації та ботів.

"Я бачу величезний потенціал технологій, які можна використовувати як допоміжний засіб і турбоприскорювач перевірки фактів, - пояснює пан Манцарліс. - Але навряд чи вдасться застосовувати технології як універсальний інструмент для вирішення цієї проблеми".

Хоч би як ретельно всі установи світу перевіряли факти, їм нізацо не побороти всіх чуток і фальшивих "фактів". Втім, хоч журналісти деяких медіа і ставлять під сумнів ефективність перевірки фактів, пан Манцарліс упевнений, що його робота приносить свої плоди.

Майбутнє фейків

У майбутньому (якщо пощастиТЬ) термін "фейкові новини" може стати пережитком лихоманки 2017 року. Але боротьба з дезінформацією на цьому не припиниться.

"Часом законодавчі ініціативи, що ґрунтуються на добрих намірах, але поганій поінформованості, можуть наробити більше шкоди, ніж сама проблема, яку намагаються залагодити за допомогою законів про фальшиві новини", - відзначає Алексіос Манцарліс.

Він зауважує, що вже в кількох країнах Європи парламентарі пропонують ухвалити такі закони.

"Я вважаю, що нам потрібно більше уваги звернати на візуальні матеріали. Картинки - це потужне джерело дезінформації", - пояснює Клер Вордл.

Іноді фотографії дуже швидко поширяються в закритих мобільних додатках, таких як WhatsApp і Viber. І в той час, як у центрі дискусії про "фейкові новини" опинився Захід, багато подібної дезінформації про здоров'я, релігію та суспільство циркулює за межами Сполучених Штатів, у країнах, що розвиваються.

Який вплив?

Є одне вагоме запитання - як хибна формація насправді впливає на свідомість виборців? Обговорення цієї проблеми почалося трохи більше ніж рік тому, але й дотепер його учасники не узгодили між собою питання: чи дійсно фальшиві новини в інтернеті спонукають людей віддати голос за певного кандидата на виборах і загалом впливають на політичні уподобання?

Одними з перших академічне дослідження засвоєння фальшивих новин провели вчені з Принстонського, Дармутського та Ексетерського університетів. Вони визначили, що за ті півтора місяця, які більш-менш відповідають періоду виборів президента США 2016 року, приблизно 25% американців відвідали веб-сайт з фейковими новинами.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
відмінно	100-90
дуже добре	82-89
добре	75-81
задовільно	69-74
достатньо	60-68
незадовільно	0-59

8. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Вербич С.О. Спілкуймося українською. Практичні поради з офіційного мовлення : [навч. посіб.]. – К., 2011. – С. 7–19.
2. Вознюк Г.Л. та ін. Українська мова (за професійним спрямуванням) : [навч. посібник-практикум] / [Г.Л. Вознюк, С.З. Булик-Верхола, І.П. Василишин, М.В. Гнатюк, І.Б. Ментинська, І.Д. Шмілик]. – Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2014.
3. Дудик П.С. Стилістика української мови : [навч. посіб.]. – К. : Академія, 2005.
4. Капелюшний А.О. Редагування в засобах масової інформації : [навч. посіб.]. – Львів : ПАІС, 2005.
5. Кочан І.М. Українська наукова лексика: міжнародні компоненти в термінології : [навч. посіб.]. – К. : Знання, 213. – С. 56–68.
1. Левченко О. Науковий стиль: культура мовлення : [навч. посіб.]. – Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2012.
2. Партико З.В. Загальне редагування: нормативні основи : [навч. посіб.] – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Львів : ВФ “Афіша”, 2011.
3. Семеног О.М. Культура наукової української мови : [навч. посіб.]. – [2-ге вид., стереотип.]. – К. : Академія, 2012.

Допоміжні:

1. Белей Л., Белей О. Старослов'янсько-український словник. – Львів, 2001.
2. Берінда П. Лексіконъ славенороссій альбо Именъ тлькованїє. – К., 1627. – Режим доступу : <http://litopys.org.ua/berlex/be.htm>.
3. Бук С. 3 000 найчастотніших слів наукового стилю сучасної української мови / [наук. ред. Ф. С. Бацевич]. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2006.
4. Бук С. 3 000 найчастотніших слів розмовно- побутового стилю сучасної української мови / [наук. ред. Ф.С. Бацевич]. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2006.
5. Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики. – К. ; Ірпінь, 2003.
6. Вернигора Н.М. Літературне редагування: від ремесла до фаху // Видавнича діяльність в умовах розвитку нових технологій : [монографія колективна]. – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018.
7. Вихованець І.Р. Розмовляймо українською. – К. : Університетське видавництво “Пульсари”, 2012.
8. Головащук С.І. Орфографічний словник складних слів української мови. – К. : Наукова думка, 2008.
9. Головащук С.І. Словник-довідник з українського літературного слововживання. – К. : Наукова думка, 2004.
10. Грінченко Б.Д. Словаръ української мови : [в 4 т.]. – К., 1907–1909.
11. Дубічинський В.В. Українська мова. Сучасний довідник. Орфографія, стилістика, граматика, пунктуація, словники. – Харків : “Клуб сімейного дозвілля”, 2010. – С. 364–416.
12. Етимологічний словник української мови : [в 7 т.] / [гол. ред. О.С. Мельничук]. – К. : Наукова думка, 1982–2012.
13. Жайворонок В. Знаки української етнокультури. Словник-довідник. – К. : Довіра, 2006.
14. Жайворонок В.В. Велика чи мала літера? Словник-довідник. – К. : Наукова думка, 2004.
15. Іващенко В.Л. Грошове утримання — грошове забезпечення // Термінологічний вісник. –2011. – Вип. 1. – С. 190.
16. Іващенко В.Л. Конотативна семантика назв осіб у синтагматичній зумовленості їх вибору // Мовознавство. – 1996. – № 4–5. – С. 57–63.
17. Іващенко В.Л. Термінолектне конотування та конотації термінологічності // Ономастика

- і апелятиви : [зб. наук. пр.]. – Дніпропетровськ : ДНУ, 2000. – Вип. 12. – С. 76–85.
18. Іващенко В.Л. Фразеологічні енантіосеми та енантіоніми в українській мові // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия “Филология. Социальные коммуникации” – Симферополь, 2009. – Т. 22 (61). – № 4(1). – С. 26–33.
19. Іващенко В.Л. Швець і кравець на один комірець // Культура слова. – 1997. – Вип. 50. – С. 41–45.
20. Іващенко В.Л. Явище енантіосемії в українській термінології // Мовознавство. – 2011. – № 5. – С. 30–41.
21. Іващенко В.Л., Тюменцев-Хвиля М., Хвиля-Тюменцева Н. Матеріали до “Словника співзвучних слів української мови” (літери А, Б) // Лексикографічний бюллетень. – 2007. – Вип. 15. – С. 71–126.
22. Історичний словник українського язика / [за ред. Є. Тимченка ; укл.: Є. Тимченко, Є. Волошин, К. Лазаревська, Г. Петренко]. – К. ; Х., 1930–1932.
23. Капелюшний А.О. Енциклопедія афоризмів, крилатих фраз, цитат. – Львів : ПАІС, 2008.
24. Капелюшний А.О. Стилістика й редактування. Практичний словник-довідник журналіста. – Львів : ПАІС, 2002.
25. Караванський С. Словник рим української мови. – Львів : БаК, 2004.
26. Книгознавство. Термінологічний словник (редакційно-видавнича справа, журналістика, поліграфія, видавничий бізнес, інформаційно-бібліотечна діяльність) : [навч. вид.] / [за заг. ред. В.О. Жадька]. – К. : ВПК “Експрес-Поліграф”, 2012.
27. Культура мови на щодень / [Н.Я. Дзюбишини-Мельник, Н.С. Дужик та ін.]. – К. : Довіра, 2000.
28. Куляс П.П. Словник найпоширеніших помилок у засобах масової інформації з варіантами їх виправлення : [посіб.]. – К. : Університет “Україна”, 2006
29. Лексика поетичних творів Івана Франка / [упоряд. І.І. Ковалик та ін.]. – Львів : ЛДУ, 1990.
30. Мирончук О.Я. Словник скорочень назв чинів святості в українській мові. – К. : Видавничий відділ Української Православної Церкви Київського Патріархату, 2013.
31. Обернений частотний словник сучасної української художньої прози / [уклад. Т.О. Грязнухіна, Н.П. Дарчук та ін.]. – К. : Спалах, 1998.
32. Орфоепічний словник української мови : [у 2 т.] / [уклад. М.М. Пещак та ін.]. – К. : Довіра, 2001, 2003.
33. Павликівська Н. Словник псевдонімів ОУН-УПА. – Вінниця : О. Власюк, 2007.
34. Партико З.В. Словник видавничих термінів. – Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2013.
35. Полюга Л.М. Повний словник антонімів української мови. – К. : Довіра, 2008.
36. Полюга Л.М. Словник українських морфем. – К. : Довіра, 2009.
37. Російсько-український словник / [І.С. Гнатюк, С.І. Головашук, В.В. Жайворонок, В.Л. Іващенко, І.О. Анніна та ін.]. – К. : Знання, 2011. – Т. 1.
38. Савченко Л.Г. Російсько-український словник словосполучень. Труднощі перекладу. – К. : Національний книжкови проект, 2010.
39. Селігей П. О. Етимологічний словник запозичених суфіксів і суфіксоїдів в українській мові. – К. : Академперіодика, 2014.
40. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю : [монографія]. – К. : Видавничий дім “Києво-Могилянська академія”, 2016.
41. Сікорська З.С. Українсько-російський словотворчий словник. – К. : Освіта, 1995.
42. Словник мови Шевченка : [у 2 т.] / [ред. кол.: В. С. Ващенко (відп. ред.)]. – К. : Наукова думка, 1964.
43. Словник паронімів української мови / [уклад. Д.Г. Гринчишин, О.А. Сербенська]. – К. : Радянська школа, 1986.
44. Словник скорочень в українській мові : [понад 21000 скорочень] / [за ред.

- Л.С. Паламарчука]. – К. : Вища школа, 1988.
45. Словник фондового ринку / [автори-укладачі: А.Т. Головко, В.Ф. Кобзар, О.О. Науменко та ін.]. – К. : АДСУМКЦентр, 1999.
  46. Ставицька Л. Український жаргон. Словник. – К. : Критика, 2005.
  47. Сучасний словник іншомовних слів / [уклали: О.І. Скопненко, Т.В. Цимбалюк]. – К. : Довіра, 2006.
  48. Тимошик М.С. Книга для автора, редактора, видавця : [практ. посіб.]. – [2-ге вид., стер.]. – К. : Наша культура і наука, 2006.
  49. Трійняк І.І. Словник українських імен. – К. : Довіра, 2005.
  50. Ужченко В.Д., Ужченко Д.В. Фразеологія сучасної української мови : [навч. посіб.]. – К. : Знання, 2007.
  51. Українська літературна вимова і наголос: Словник-довідник / [за ред. М.А. Жовтоброха]. – К. : Наукова думка, 1973.
  52. Український орфографічний словник / [уклали: В.В. Чумак, І.В. Шевченко, Л.Л. Шевченко, Г.М. Ярун]. – К. : Довіра, 2008.
  53. Український правопис. – К. : Наукова думка, 2015.
  54. Федуленкова Т.Н., Иванов А.В., Куприна Т.В., Иващенко В.Л. и др. Фразеология и терминология: грани пересечения : [монография]. – Архангельск : Поморский гос. ун-т им. М.В. Ломоносова, 2009.
  55. Фразеологічний словник української мови : [у 2 т.]. – К. : Наукова думка, 1993.
  56. Хобзей Н., Сімович К., Ястремська Т., Дидик-Меуш Г. Лексикон львівський: поважно і на жарт. – [вид. 2-е, доповн. і випр.]. – Львів : Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАНУ, 2012.
  57. Янко М.Т. Топонімічний словник України: Словник-довідник. – К. : Знання, 1998.

Інтернет-джерела:

1. Електронний словник мови Тараса Шевченка. – Режим доступу : <http://www.mova.info/cfqsh.aspx>.
2. Зведеній словник застарілих та маловживаних слів. – Режим доступу : <http://litopys.org.ua/rizne/zvslovnyk.htm>.
3. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови. – К. ; СП “Кобза”, 1993. – Режим доступу : <http://slovoedia.org.ua/41/53392-0.html>; http://hohlopedia.org.ua/slovnyk_synonimiv_karavanskogo/.
4. Онлайн-курс “Українська мова”. Від фонетики до морфології. – Режим доступу: <https://ukr.ed-era.com/1/nagolos.html>.
5. Рими України. Енциклопедія українських рим : [комп’ютерний словник]. – 2010. – Режим доступу : <http://tumy.in.ua>.
6. Словник скорочень української мови на сайті ukrskor.info. – Режим доступу : <http://ukrskor.info>
7. Словник української мови : [в 11 т.] / [за ред. І.К. Білодіда]. – К. : Наукова думка, 1970–1980. – Режим доступу : http://ukrlit.org/slovnyk/slovnyk_ukrainskoi_movy_v_11_tomakh.
8. Словник української мови. Академічний тлумачний словник (1970–1980). – Режим доступу : <http://sum.in.ua>.
9. Словники України on-line. – Режим доступу : <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>.
10. Український правопис. – К. : Наукова думка, 2015. – Режим доступу : <http://web.archive.org/web/20161119035159/http://izbornyk.org.ua/pravopys/pravopys2015.htm>.
11. Чотиримовний науковий словник. – Режим доступу : <http://www.mova.info/Page3.aspx?l1=60>.

7. Навчально-методична картка дисципліни «Редагування та стилістика»

Усвітоз. 180 годин, із них лекцій – 20 годин, практичні заняття – 50 годин, самостійна робота – 70 годин, іспит – 30 годин.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Модулі	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II	Змістовий модуль III	Змістовий модуль IV	Змістовий модуль V	Змістовий модуль VI	Змістовий модуль VII	Змістовий модуль VIII	Змістовий модуль IX
Назва модуля	Літературний аспект редагування. Типологія Норм і помилок	Літературний аспект редагування. Лінгвістичні норми та помилки в текстах різних стилів МОВИ	Фразеологічні норми редактування. Фонетичні, лексичні, фразеологічні норми української літературної мови. Відхилення від норм. Фонетична, лексична, фразеологічна стилістика	Лінгвістичні норми редактування. Орфографічні та пунктуаційні норми української літературної мови. Відхилення від норм	Лінгвістичні норми редактування. Орфографічні та пунктуаційні норми української літературної мови. Відхилення від норм	Лінгвістичні норми редагування. Граматичні норми української літературної мови. Типові помилки. Граматична стилістика			
Кількість балів за модуль	87		99		87		75		87
Лекції	відвідування – 2 б.		відвідування – 3 б.		відвідування – 2 б.		відвідування – 1 б.		відвідування – 2 б.
Теми лекцій	Редагування, його аспекти й норми. Помилки як відхилення від норм – 1 б.		Норми та помилки літературного аспекту редактування – 1 б.		Лінгвістичні норми редагування. Типи мовних норм і помилок – 1 б.		Стилістичні норми та стилістичні помилки. Мовні стилі. Тексти різних стилів мови та викладу матеріалу – 1 б.		Лексикографічні джерела в роботі редактора – 1 б.
Теми практичних занять									

<p>Теми лекцій</p> <p>Орфоепічні та акцентуаційні норми української літературної мови.</p> <p>Типові помилки у 3МІ.</p> <p>Фонетична стилістика – 1 б.</p>	<p>Лексичні та фразеологічні норми української літературної мови.</p> <p>Типові помилки у 3МІ.</p> <p>Лексична та фразеологічна стилістика – 1 б.</p>	<p>Орфографічні та пунктуаційні норми української літературної мови. Типові помилки у 3МІ – 1 б.</p>	<p>Словотвірні та морфологічні (ім'янник, прікметник, займенник, прислівник) норми української літературної мови. Типові помилки у 3МІ. Стилістика морfolогочних та синтаксичних засобів мови – 1 б.</p>